

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Lege

pentru modificarea art. 74 lit. d) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa Ministerului Justiției

2.2. Descrierea situației actuale

Așa cum se precizează în Codul deontologic al notarilor publici din România, „Notarul public are vocația de a proteja interesele cetățenilor, ale comunității din care face parte și ale statului. Notarul public facilitează și contribuie la crearea unui sistem de securitate juridică în stat, întărind legalitatea și respectarea legii. În acest scop, notarul public va refuza perfectarea actelor și procedurilor care cuprind clauze contrare legii sau bunelor moravuri. Notarul public își va întemeia exercitarea profesiei pe respectarea valorilor ocrotite de societate și pe preceptul moral "alterum non laedere" (nu leza pe altul)”¹; totodată, „notarul public va îndeplini actele și procedurile notariale în concordanță cu voința reală a părților și în condițiile prevăzute de lege și bunele moravuri. Orice îndoială în legătură cu legalitatea activității notariale trebuie să fie înlăturată înainte de îndeplinirea acesteia”².

Având în vedere că activitatea notarului public implică exercițiul autorității de stat, actele și procedurile pe care acesta le instrumentează și acțiunile sale în exercitarea profesiei trebuie efectuate cu mare responsabilitate, în caz contrar notarul public putând răspunde, după caz, civil, disciplinar sau penal.

Faptele care atrag răspunderea disciplinară a notarului public sunt prevăzute la art. 74 din Legea nr.36/1995: a) încălcarea competenței generale, materiale și teritoriale stabilite prin lege; b) nerespectarea dispozițiilor, deciziilor și hotărârilor organelor de conducere ale Uniunii și ale Camerelor, emise în condițiile legii; c) nerespectarea normelor și instrucțiunilor privind metodologia de lucru cu registrele naționale notariale administrate de CNARNN; **d) îndeplinirea, în mod repetat, a actelor și procedurilor notariale, cu nerespectarea dispozițiilor legale prevăzute pentru valabilitatea actului sau procedurii notariale în cauză, ori îndeplinirea acestora cu încălcarea dispozițiilor art. 9;** e) întârzierea nejustificată sau neglijența în efectuarea lucrărilor; f) lipsa nejustificată de la birou, în mod repetat; g) comportament și

¹ Art. 3 din Codul deontologic al notarilor publici din România

² Art. 5 din Codul deontologic al notarilor publici din România

atitudine necorespunzătoare în exercitarea activității profesionale; h) orice manifestare de natură a aduce atingere prestigiului profesiei săvârșită în exercițiul funcției ori în legătură cu aceasta sau în afara exercițiului funcției; i) neachitarea integrală și la scadență a contribuțiilor profesionale, precum și a contribuției de răspundere civilă, conform contractului de răspundere civilă; j) sustragerea sau refuzul de a se supune controlului profesional administrativ; k) încălcarea obligațiilor legale cu privire la păstrarea secretului profesional; l) folosirea ori acceptarea, în orice mod, direct sau indirect, a mijloacelor neloiale de atragere a clientelei, așa cum sunt definite în Codul deontologic al notarilor publici; m) desfășurarea unor activități incompatibile cu calitatea de notar public, potrivit legii; n) refuzul nejustificat sau neglijența în efectuarea și comunicarea operațiunilor prevăzute de lege pentru funcționarea sistemului informatizat al Camerei și al Uniunii; o) nerespectarea dispozițiilor legale cu privire la stabilirea, încasarea și, după caz, virarea impozitelor, tarifelor și onorariilor; p) nedepunerea la termen a situației statistice și a altor date solicitate de Cameră sau de Uniune; q) refuzul nejustificat de a întocmi un act notarial în afara sediului biroului notarial, iar în cazuri temeinic justificate, și în afara programului normal de lucru; r) neîndeplinirea obligației de a participa la formele de pregătire profesională continuă organizate prin INR, la intervalele de timp stabilite prin regulament; s) neîndeplinirea obligației de a participa la formele de pregătire profesională, dispusă în condițiile art. 77 alin. (2); ș) nerespectarea dispozițiilor Codului deontologic al notarilor publici; t) absențe nejustificate de la Adunările generale și de la acțiunile organizate de Colegiul director al Camerei sau organele de conducere ale Uniunii; ț) nerespectarea dispozițiilor art. 42 alin. (3) și/sau continuarea activității după aplicarea sancțiunii suspendării din exercițiul funcției; u) refuzul nejustificat de a îndeplini actele și procedurile repartizate de președintele Camerei din care face parte.

Potrivit prevederilor art. 74 lit. d) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, răspunderea disciplinară a notarului public intervine pentru ”îndeplinirea, în **mod repetat**, a actelor și procedurilor notariale, cu nerespectarea dispozițiilor legale prevăzute pentru valabilitatea actului sau procedurii notariale în cauză, ori îndeplinirea acestora cu încălcarea dispozițiilor art. 9;”. Astfel, pentru angajarea răspunderii disciplinare în cazul săvârșirii faptelor menționate în cuprinsul art.74 lit. d), anterior citat, este necesar ca notarul public să acționeze în mod repetat, fapta singulară, indiferent de gravitatea și efectele acesteia, neintrând sub incidența răspunderii disciplinare. Prin urmare, în prezent, faptele prevăzute la art. 74 lit. d) care sunt constatate în cadrul controalelor profesionale efectuate de organele legale de control nu pot atrage, potrivit legii, răspunderea disciplinară notarului public dacă nu se constată, totodată, și caracterul repetitiv al acestor fapte.

2.3. Schimbări preconizate

Prin prezentul proiect de lege se propune modificarea prevederilor art. 74 lit. d) din Legea nr.36/1995, în sensul eliminării sintagmei „în mod repetat”, modificarea propusă îndeplinind dublu scop: atât unul preventiv - prin responsabilizarea sporită a notarilor publici în exercitarea atribuțiilor legale - cât și unul sancționator extins prin raportare la reglementarea în vigoare, notarul public urmând a răspunde disciplinar, spre deosebire de situația actuală, și pentru o singură faptă constatată de către organul de control.

Necesitatea modificării este justificată de rațiuni practice, în prezent nu poate fi atrasă răspunderea, pe cale de consecință, organele de control fiind în imposibilitatea legală a aplica o sancțiune disciplinară pentru situații precum cea în care notarul public săvârșește, chiar și cu

bună-știință, un act notarial sau o procedură notarială cu nerespectarea dispozițiilor legale prevăzute pentru valabilitatea actului sau procedurii notariale în cauză, dacă fapta nu este săvârșită în mod repetat.

Or sub acest aspect, nu trebuie pierdut din vedere faptul că, așa cum s-a consacrat în jurisprudența³ vastă și constantă a instanței de contencios constituțional, activitatea notarială reprezintă un serviciu de interes public care are statutul unei funcții autonome (art. 3 alin. (1) din Legea nr. 36/1995), calitatea de notar public dobândindu-se de către persoanele care îndeplinesc condițiile și exigențele profesionale stabilite prin lege, iar **actele pe care le întocmesc trebuie să fie în strictă conformitate cu legea**; totodată s-a mai reținut și faptul că integritatea și probitatea persoanei care deține această calitate și prestează un serviciu public, reprezintă garanție a respectării drepturilor și intereselor cetățenilor care beneficiază de acest serviciu.

2.4. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Nu este cazul.

3.2. Impactul social

Nu este cazul.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul.

³ Cu titlu de exemplu: Decizia nr. 678/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 145 din 27 februarie 2017; Decizia nr. 680/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 2 din 3 ianuarie 2017; Decizia nr. 7/2018, Decizia nr. 7/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 200 din 5 martie 2018

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
1. buget de stat, din acesta:						
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale						
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
1. buget de stat, din acesta:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						

d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat	Nu este cazul.					
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul.					
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: 1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; 2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Nu este cazul.
5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Nu este cazul.
5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE Nu este cazul.
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe pagina de internet a Ministerului Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul necesită avizul Consiliului Legislativ.

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe pagini de internet a Ministerului Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Pentru implementarea acestor prevederi, vor fi elaborate și aprobate următoarele acte normative:

Nu este cazul.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de **Lege pentru modificarea art. 74 lit. d) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995**, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Alina-Ștefania GORGHIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI